

Aan Provinciale Staten

**Onderwerp:**

Behandelvoorstel Motie 1596 - Verbeter de Natuurdoelanalyses

Geachte Statenleden,

Op 5 maart 2025 hebben uw Staten motie 1596 aangenomen met als titel 'Verbeter de natuurdoelanalyses'. In de motie worden twee zaken gevraagd van het college:

- De adviezen uit het rapport van de Ecologische Autoriteit "Doen wat moet én kan" over te nemen
- Provinciale Staten uiterlijk in het vierde kwartaal 2025 te informeren over de voortgang en opvolging van deze adviezen

Naar aanleiding van deze motie is een behandelvoorstel aan uw Staten gestuurd (PZH-2025-871682947). In deze brief is tevens aangekondigd dat Gedeputeerde Staten in gesprek zouden treden met de Ecologische Autoriteit en dat uw Staten uiterlijk eind 2025 geïnformeerd zouden worden over de voortgang en opvolging van de adviezen van de Ecologische Autoriteit. Over het gesprek met de Ecologische Autoriteit is eerder een terugkoppeling verzonden (PZH-2025-880001847).

**Stand van zaken**

De Ecologische Autoriteit heeft acht algemene adviezen gegeven aan het Rijk en alle provincies die in de motie zijn opgenomen. In het behandelvoorstel voor de motie is per punt kort toegelicht hoe wij daar mee aan de slag zijn. Hieronder is voor elk van de acht adviezen aangegeven wat de actuele stand van zaken is.

*Versterk en verbreed de NDA als fundament voor besluitvorming*

In het behandelvoorstel is de nieuwe handreiking natuurdoelanalyses al genoemd. Deze wordt opgesteld vanuit het IPO, in afstemming met de Ecologische Autoriteit. De verwachting is dat deze in het eerste kwartaal van 2026 in concept wordt afgerond en door de Ecologische Autoriteit wordt getoetst. Door de natuurdoelanalyses te baseren op dezelfde handreiking, ontstaat er meer uniformiteit. In de vernieuwde handreiking worden alle natuurdoelen, inclusief de niet stikstofgevoelige doelen zoals in de Zuid-Hollandse natuuranalyses al het geval was, en alle drukfactoren meegenomen. Vanaf het moment dat de nieuwe handreiking beschikbaar is, zullen wij deze gebruiken voor tussentijdse actualisaties en het opstellen van de evaluatie van nieuwe Natura 2000-beheerplannen.

*Zie de natuur en omgeving als één geheel*

In de SANE-aanpak wordt nadrukkelijk gekeken naar de samenhang tussen Natura 2000-gebieden en de omgeving. Uw Staten zijn recent over SANE geïnformeerd (PZH-2025-881715395, d.d. 4 november 2025), en in januari 2026 wordt de vervolgaanpak met u besproken. In het kader van SANE zijn per gebied de belangrijkste drukfactoren in beeld gebracht, en vervolgens is onderzocht in hoeverre een overgangszone relevant kan zijn voor het beperken van de drukfactoren.

Daarnaast gaan we begin volgend jaar starten met het ontwikkelen van een provinciale VHR<sup>1</sup>-strategie, waarin nadrukkelijk wordt gekeken naar de samenhang tussen Natura 2000, NNN en overige gebieden voor wat betreft het halen van de doelen en wat daarvoor nodig is. Dat is ook noodzakelijk in het licht van het Natuurplan dat door het Rijk wordt opgesteld om te voldoen aan de doelen uit de Europese Natuurherstelverordening.

*Integreer NDA's in beleidscycli van gebiedsprogramma's en beheerplannen*

Landelijk is afgesproken dat de natuurdoelanalyses worden geïntegreerd in de reguliere beheerplancycclus voor de Natura 2000-gebieden. De natuurdoelanalyses vervangen dan in feite de beheerplan(eind)evaluatie. Er is afgesproken dat de evaluaties ook door de Ecologische Autoriteit worden getoetst. Elke twee jaar wordt bekeken of er nieuwe gegevens beschikbaar zijn die kunnen leiden tot een bijstelling van de eendoordelen. Het proces hiervoor wordt opgenomen in de handreiking natuurdoelanalyses.

*Maak doelen en verplichtingen concreet*

Ten aanzien van de doelen wordt hier op verschillende niveaus aan gewerkt. Afgelopen zomer hebben de zogenaamde landelijke doelen ter consultatie voorgelegd<sup>2</sup>. De verwachting is dat het Rijk deze landelijke doelen binnen enkele maanden zal vaststellen. De landelijke doelen zijn gebaseerd op bouwstenen die eerder al opgesteld zijn: voor alle Vogel- en Habitatrichtlijndoelen waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen is door experts vastgesteld wat de 'gunstige referentiewaarde' is<sup>3</sup>. Dit is de omvang van de populatie of oppervlakte van habitattypen waarbij deze ook op lange termijn duurzaam kan voortbestaan. Deze referentiewaarden zijn gebruikt om de (realistische, haalbare) doelen voor 2030 en 2050 vast te stellen (de landelijke doelen). In de bouwstenen is daarnaast opgenomen hoe de doelen verdeeld zijn over provincies en rijkswateren. Met deze verdeling en de landelijke doelen kan een inschatting worden gemaakt van de opgave per provincie. Dit vormt belangrijke input voor de VHR-strategie die de provincie opstelt.

In de Zuid-Hollandse natuurdoelanalyses is al in beeld gebracht welke potenties er zijn binnen de Natura 2000-gebieden voor het halen van de doelen. Door de potenties en opgaven naast elkaar te leggen, kan inzichtelijk worden gemaakt waar nog knelpunten liggen. Voor habitattypen is de eerste analyse gemaakt. Daaruit volgen als belangrijkste, concrete knelpunten voor watervegetaties (waterkwaliteit en rivierkreeften belemmeren ontwikkeling), grijze duinen (te weinig potentie), trilvenen (te weinig potentie) en verschillende bostypen (grote opgave, weinig herstelmaatregelen

---

<sup>1</sup> Vogel- en Habitatrichtlijn

<sup>2</sup> [Overheid.nl | Consultatie Landelijke Doelen Natura 2000](https://overheid.nl/consultatie-landelijke-doelen-natura-2000)

<sup>3</sup> [synbiosys.alterra.nl/bouwstenen/](https://synbiosys.alterra.nl/bouwstenen/)

[Bouwstenen voor het Strategisch Plan Natura 2000: Factsheets van vogelsoorten die betrokken zijn bij de instandhoudings-doelstellingen voor Natura 2000-gebieden | Sovon Vogelonderzoek](#)

voor bestaande bossen). Voor soorten moet de analyse nog worden uitgevoerd. Een dergelijke 'boekhouding' van de natuurdoelen is een belangrijk hulpmiddel bij het onderbouwen van additionaliteit en daarmee bij het weer op gang brengen van vergunningverlening, maar is ook essentieel voor het kunnen voldoen aan de eisen die worden gesteld in de Europese Natuurherstelverordening. Wij zullen uw Staten hier verder over informeren zodra de VHR-strategie is afgerond en de landelijke doelen definitief zijn vastgesteld.

#### *Investeer in monitoring en gericht onderzoek*

Uit de natuurdoelanalyses zijn soms kennisleemten naar voren gekomen. Deze worden deels opgevuld door het verbeteren van de bestaande monitoring en deels door specifieke aanvullende onderzoeken. Zoals in het behandelvoorstel al is genoemd, wordt gezamenlijk met Rijk en andere provincies gewerkt aan verbetering van de natuurmonitoring in het Verbeterprogramma VHR-monitoring. In het verbeterprogramma worden handreikingen opgesteld, gezamenlijke methodieken bepaald, definities vastgesteld en heel veel informatie verzameld. Met behulp van de informatie uit het verbeterprogramma is de provincie nu bezig om de monitoringsparagrafen uit de beheerplannen verder uit te werken en te vertalen naar concrete monitoringsplannen voor alle Natura 2000-gebieden.

Specifieke onderzoeken zijn gericht op het vergroten van de systeemkennis of ter verkenning van mogelijk uit te voeren maatregelen. Een deel van deze onderzoeken, bijvoorbeeld een hydrologische systeemanalyse voor de Nieuwkoopse Plassen en het opstellen van een handelingskader voor de Meervleermuis, is reeds gestart. Andere onderzoeken, bijvoorbeeld naar beheer van kranswierwateren in de duinen en het bekalken van trilvenen via het oppervlaktewater, volgen in de komende periode.

#### *Benut kansen voor samenhang natuur, water en klimaat*

In de gebiedsprocessen vanuit het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZHPLG) worden de opgaven ten aanzien van natuur, water, klimaat en stikstof integraal opgepakt. Binnen de natuurgebieden richten we ons zoveel mogelijk op systeemherstel en herstel van natuurlijke processen, zodat op natuurlijke wijze de juiste omstandigheden ontstaan voor de natuurdoelen. In de duingebieden doen we dat onder andere door het creëren van mogelijkheden voor natuurlijke instuiving van (kalkrijk) zand. In het recent definitief vastgestelde Natura 2000-beheerplan voor Coepelduynen zijn daar ook maatregelen voor opgenomen.

#### *Neem regie als één overheid*

In de nieuwe Natura 2000-beheerplannen zijn de natuurdoelanalyses integraal onderdeel geworden van de beheerplannen. Daarmee is ook de participatie rondom de natuurdoelanalyses nu beter georganiseerd. Voor de Natura 2000-beheerplannen werkt de provincie al jaren goed samen met zowel mede-overheden (gemeenten, waterschappen) als andere gebiedspartners (zoals vertegenwoordigers van agrariërs, recreanten, vissers, vogel- en natuurwerkgroepen, particuliere eigenaren etc.). Hierdoor zijn er korte lijntjes naar de mede-overheden en ontstaat gezamenlijk draagvlak, maar ook gezamenlijke kennis. Samenwerken als één overheid wordt hierdoor makkelijker: we weten elkaar te vinden en houden elkaar op de hoogte van relevante ontwikkelingen.

*Borg een langjarige, consistente en betrouwbare aanpak*

Een langjarige, consistente aanpak is essentieel voor het verzamelen van data die ten grondslag ligt aan de natuurdoelanalyses en de Natura 2000-beheerplannen. Zonder een langjarige, consistente methodiek kunnen er geen betrouwbare trends worden afgeleid. Dit wordt geborgd door het gezamenlijk opstellen van handreikingen, methodieken, en protocollen door provincies en Rijk met input van soortenexperts en de Ecologische Autoriteit, en vastgelegd in onze eigen monitoringsplannen. Doordat de natuurdoelanalyses nu zijn geïntegreerd in de beheerplanprocessen, is hiervoor ook een consistent proces.

**Tot slot**

Zoals in de motie gevraagd, hebben wij u met deze brief geïnformeerd over de voortgang op de gevraagde punten. Wij adviseren uw Staten de motie 1596 als afgedaan te beschouwen. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,  
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff